UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Augustini Barbosae ... Collectanea doctorum tam veterum, quam recentiorum, in ius pontificium universum

In Qvo Qvintvs Decretalivm Libri continetvr

Barbosa, Agostinho

Lugduni, 1669

De Apostatis, & reiterantibus Baptisma. Tit. IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95280

Visual Library

Andr. Anania, Hoſt. Butr. Anch. Panor. Felin. Mar. Socin. Viuian. *in rationali lib. 5. iuris Pontif. pag.* 110. Alagona *in compendio iuris Canon. pag.* 962. rem ſſiue Ximen. *in concord. p.* 1. & 2. refertur ab Ant. Auguſt. *collect.* 3. *Decret. lib.* 5 *tit.* 5. *cap. vnic.*

2 *Incunctanter.*] Notatur ad hoc, quòd dictio hæc omnem dilationem, & omne temporis ſpatium excludit, ad pœnæ executionem latam ſententiam continere cenſetur, vt per Sayr. *in claui Regia lib.* 3 *c.* 8. *n.* 27.

3 In gloſ. *Diſpenſatum.* Notatur ad hoc, quòd habens diſpenſandi facultatem promouendo inhabilem adhibita cauſæ cognitione, præſumitur cum eo diſpenſare, vt per Menoch. *de præſumpt. lib.* 2. *præſumpt.* 20. *num* 25. Maſdard. *de probat. concl.* 1239. *num.* 16. Henriq. *in ſumma lib.* 13. *de excommunicat. c.* 13. *num.* 3. Azor. *inſtitut. moral. part.* 1. *l.* 5. 15. *quaſt. vlt.* Fr. Emmanuel. *quæſt. regul. tom.* 2. *quæſt.* 46. *art.* 1. optimè Sanch. *de matrimon. lib.* 8 *diſp.* 4. *num.* 15. vbi *num.* 17. dicit ſibi magis placere opinionem aſſerentem cenſeri tunc etiam Principem inferiorem diſpenſare, quamuis cauſæ cognitionem non præmittat, latè & eleganter Illuſtriſſimus D. meus Roderic. à Cunha poſt primam huius libri impreſſionem à me viſus, *in comment. ad cap ſi quilibet* 16. *ex num.* 5. *diſt.* 54.

4 In gloſ. *Poteſtatem.* ibi, *conuerſus ad vnitatem Eccleſiæ*, &c. Schiſmatici igitur etiam poſt peractam pœnitentiam inhabiles ſunt ad beneficia Eccleſiaſtica obtinenda abſque diſpenſatione, de quo vide Rebuff. *in praxi tit. de modis amittendi beneficia num.* 29. Peñia *in direct. Inquiſit. part* 2. *quæſt.* 48. *comment.* 73. Vgolin *de irregul. cap.* 36. §. 3. *num.* 7. Soar. *tom.* 4. *de cenſur. diſp.* 43. *ſect.* 2. *num.* 7. Azor. *d. part.* 1. *l.* 8. *cap.* 20. *quæſt.* 8. Sanchez *in præcep. Decal. lib.* 2 *c.* 36. *n.* 18. Sanctarel. *in tract. de hæreſi cap.* 43 *num.* 12. Nicol. Garcia *de benef. part.* 11. *cap.* 10. §. 1 *num.* 161. vbi *à num.* 163. tenet, quòd requiritur diſpenſatio Papæ, niſi delictum eſſet occultum ſchiſmatis, quia in eo poterit Epiſcopus diſpenſare virtute Trident. *ſeſſ.* 24. *c.* 5. *de reformat.* prout reſoluit Sanchez *d. c.* 36. *n.* 18. vbi *num.* 19. tenet pœnam illam priuationis ipſo iure beneficiorum ante ſchiſma adeptorum, tanquam fundamento deſtitutam non eſſe admittendam licèt contrarium tueantur Rebuff. *d. n.* 29. & Flamin. *de reſignat. lib.* 3. *q.* 1. *num.* 36.

De Apoſtatis, & reiterantibus Baptiſma.

Tit. IX.

SVPER hanc rubr. ſcripſerunt Zab. Ioan. Andr. Anch. Batr. Panorm. Mar. Socin. Guillelm. Durand. *in breuiario aureo iuris Canonici, fol.* 239. Petr. de Rauenna *in compend. iuris Canon.* Ioan. de Londris *in breuiario ſanctorum Canonum fol.* 181. Martin. Meſnart. *in epitome Decretal. fol.* 181. Dan. Venator. *in analyſi methodica iuris Pontif. à pag.* 630. Goffred. & Hoſt. *in ſumma huius tit.* Alexand. Caſſan. & Anaſt. Germon *in paratitlis ad quinque libros Decret.* Barthol. Carthag. *in expoſit. titulorum iuris Canon* Zypæ. *in analytica poſtremi iuris eccleſiaſtici enarrat. pag.* 391. omnes *ſub hoc tit.*

De Apoſtatis à Fide, ac eorum pœnis vide Simanch. *de Catholicis, tit.* 7. & *in ench. tit.* 4. Bernard. & Salzed. *in pract. cap.* 114 *in nouiſſima impreſſione*, Albert. Trot. *de vero, & perfecto clerico par.* 1. *l.* 2. *c.* 30. Caſtr. *de iuſta hæreticorum punit. lib.* 1. *c.* 7. & 23. Clar. *lib.* 5. §. *fin quæſt.* 78. *num.* 4. Affl. *in conſtit. Neapolit. lib.* 1. *rubr.* 3. & *ſeq.* direct. Inquiſit *part.* 2. *quæſt.* 49 vbi Peñia *in comment.* 74. Menoch. *de arbitr. caſu* 421. & *caſu* 546. Maſcard. *de probat. concluſ.* 112. Vgol. *de cenſur Bullæ Cœnæ lib.* 2. *cap.* 1. *verſ.* & *à Chriſtiana Fide Apoſtatas* & *de irreg. cap.* 36. §. 4. Decian. *in tract. crimin lib.* 5. *cap.* 70. *cum ſeqq.* Petrus de Ledeſma *in ſumma part.* 2. *tractat.* 1. *cap.* 7. Valent. *tom.* 3. *diſp.* 1 *quæſt.* 12. Soar. *tom.* 5 *de cenſur. diſput.* 43 *ſect.* 1. *num.* 1 & 2. Surd. *de aliment tit.* 8. *priuil.* 68. Perez *ad tit.* 4. *verſ. quæritur* 19. *lib.* 8. *Ordin. part.* 135. Turrian. *de Fide diſput.* 57. *dubitat* 1. Cardoſ. *in praxi iudicum, & aduocaturum, verbo apoſtaſia*, Card. Tuſch. *tom.* 1. *lit A. concluſ.* 424. & *ſeqq.* Azor. *inſtitut. moral part.* 1. *lib.* 8. *cap.* 21. Farinac. *fragmen. crimin. parte* 1. *lit. A. numero* 235. Sanch. *in præcepta Decalog lib.* 2. *cap.* 7. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 17. *tractat.* 1 *c.* 5. *à n.* 72. Anton. Ricciul. *de iure perſon. extra gremium Ecleſiæ exiſtentium l.* 6. *de apoſtatis Fidei*, Sanctarel. *in tract. de hæreſi c.* 2.

De Apoſtatis à religione, vide Bonacoſ. *commun. crimin. part.* 2. *verbo apoſtata fol.* 4. & 5. Azor *d. part.* 1. *lib.* 12. *c.* 16. Proſper de Auguſt. *in addit. ad Steph. Quarantam verbo apoſtata*, Fr. Emmanuel. *quæſt. regul. tom.* 1. *quæſt.* 30. Aldret. *de religioſa diſciplina tuenda l.* 2. *c.* 16. Ludouic. Miranda *in manuali Prælat. tom.* 1. *quæſt.* 41. Anton. Ricciul. *d. tract. de iure perſ. l.* 8. *de apoſtatis à ſtatu Religionis regularis.*, Sanch. *in præcepta Decalogi tom.* 2. *lib.* 6 *c.* 8.

SVMMARIVM.

1 *Compendium huius text. refertur.*
2 *Clericus, vt priuilegio fori priuetur eo quod ſe enormitatibus immiſcuit, requiritur quod incedat ſine habitu, & tonſura.*
3 *Clericus, vt dicatur ſe in enormitatibus immiſceri ad hoc vt priuetur priuilegio fori, & beneficio, non ſufficit vnum delictum, ſed plura requiruntur.*
4 *Comprehenſus in enormitatibus quando quis dicatur oſtenditur.*
5 *Apoſtaſiæ triplex ſpecies*
6 *Apoſtata dicitur, ideſt, tetro ſtans.*

Cap. Præterea I. *Alex. III.*

CLerici, qui relicto ordine clericali, & habitu ſuo tanquam laici conuerſantur in Apoſtaſia, ſi in crimine comprehenſi teneantur per cenſuram Eccleſiaſticam non liberantur. Colligunt ex Ordinar. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Anania, Hoſt. Butr. Anchar. Panorm. Mar. Socin. Viuian. *in rationali lib.* 5. *iuris Pontif. pag.* 112. Alagona *in compend. iuris Canon. pag.* 664. remiſſiuè Ximen. *in concord. p.* 2. refertur ab Ant. Aug. *collect.* 1. *Decretal. lib.* 5. *tit.* 8. *c.* 2. & eſt poſt Concil. Lateran. *p.* 26. *c.* 16. 1

Relicto Ordine clericali, & habitu.] Ergo clericus, vt priuilegio fori priuetur, eo quòd ſe enormitatibus immiſcuit requiritur quòd incedat ſine habitu, & tonſura, vt per hunc text. tenent Boſ. *ſub tit. de foro competenti n* 154. Clar. *in §. fin. q.* 36. *verſ cæterum*, Roland. *conſ.* 4. *n.* 32. *vol* 1. Farin. *in praxi crimin. p.* 1, *q.* 8. *num.* 56. Diana *reſol. moral p.* 1. *tract.* 2. *reſol.* 23. 2

Si in criminibus. Ergo ad priuandum clericum priuilegio fori & beneficio, ad hoc, vt dicatur ſe in enormitatibus immiſceri, non ſufficit vnum delictum, ſed plura requiruntur, Cou. *in pract. c.* 32 *n.* 2. *verſ tertiò.* Capyc. *deciſ.* 61. *n.* 1. Roland. *d. conſ.* 4. *num* 32. Alex. de Neuo. *conſ.* 59 *n.* 20. & 21. Cabal. *reſolut. crim. caſu* 60. *n.* 17. me citato Diana *d. reſol.* 23. 3

4 *Comprehenſi.*] Requiritur etiam ad priuandum clericum priuilegio fori, quòd in enormitatibus comprehendatur, Cæpol.*conſ.*11.*num.*34. Alexand.de Neuo *d.conſ.* 59. *in fine* Roland. *d.conſ.*4.*num.*32. comprehenſus autem dicetur, ſi in flagranti fuerit captus, *l. palam.§. quæ in adulterio ff.de ritu nupt. cap.ſi quis Diaconus*, vbi gloſ. *verbo deprehenſi* 50. *diſtinct.* vel ſi ipſe antequam opponat de priuilegio clericali delictum fateatur, de eo ſit legitimè conuictus, vel ſi crimen ſit adeo notorium de facto, vt nullus ſit inficiationi locus, vt per Alex.de Neuo *d.conſ.*59.*num.*10.*in fine* Bellet.*diſquiſit.clericalium par.*2.*tit.de fauore Clericorum perſonali* §.7.*num.*4.

Vtrùm autem clericus huiuſmodi, qui ſe miſcuit enormitatibus, amittat priuilegium fori abſque alia monitione, itaut ſine metu cenſurarum poſſit illum iudex laicus punire? quæſtio eſt dubia, in qua auctoritate huius text. & *cap.ex parte, de priuileg. & cap perpendimus, de ſent.excomm.* affirmatiuam partem tuentur Syluest. *in ſumm. verbo excommunicatio* 6.*num.* 7. Clar *in practic.lib.*5.*quæſt.*36. *num.*23. Iacob. de Graff. *in aureis deciſ. p.*1 *lib.*2. *c.* 20. *num.* 51. Scacc. *de iudic.tom.*1. *c.*11.*num.*79. Bobadil. *in ſua politica lib.*2. *c.* 18.*num.*95. Farin. *in praxi crimin.quæſt.* 8 *num.*54. Molin. *de iuſtit. tom.*4.*tract.*3 *diſp.*49.*num.*21. Valer. Reginald. *in praxi fori pœnit.lib.*19.*c.vlt. ſect.*1.*num.*70. Aloyſ.Ricc.*in praxi aurea reſolut* 172.*num.*29.

Negatiuam verò partem ſequuntur magis communiter Doctores, eamque expreſsè tenent Tabien. *verbo excommunicatio* 5.*num.*25. Triuiſ.*lib.*2.*deciſ.*45 *num.*17. Albert.*in cap.quamquam. de hæret.quæſt.*14.*n.*11. Megal.*in* 3.*p.lib.*3.*c.*11.*n.*30.31.*&* 32. Franc. à Ponte *conſ.*24.*n.* 4. Paul.Comitol. *reſp.moral.lib.*1.*quæſt.*96. *n.*3. Ioan.de la Cruz *in direct. conſcient. p.*2. *de ſacram. Ordin.dub.*8. *concl.*4. Filliuc.*tom* 1.*tr.*16. *c* 11.*n.*314. Bonacin.*de legibus diſp.*10. *quæſt.* 2. *puncto* 1.§.1.*n.*4. Anguian *in ſimili tract.lib.*1.*controu n.*19.21.*&* 24. Ambroſius *de immun. Eccleſ.c* 17 *n* 16. Fachin. *controu.lib.*9.*c.*28. qua tetenta ſententia non obſtabunt iura ſupradicta, quia reſpondetur prout *ibid.* dixi.

5 In gloſ. *Apoſtaſiam* ibi, *eſt autem triplex*, &c. De hac triplici apoſtaſiæ ſpecie latè Ant. Ricc. *in tract. de iure perſon. extra gremium Eccleſiæ exiſtentium. lib.* 6.7. *&* 8.

6 In ead.gloſ.ibi, *& dicitur apoſtata. ideſt retro ſtans.* Ita Nauar.*conſ* 15.*n.*10.*ſub tit.de regul.in antiquis*, Fr.Emm. *quæſt.regul.tom.*1.*q.* 30 *art.*1.

SVMMARIVM.

1 *Acolytus ſi occultè rebaptizanti præbuit miniſterium, promoueri poteſt, ſecus ſi publicè, niſi cum eo Religionem intrante diſpenſetur.*

2 *Rebaptizans cum peccato mortali & rebaptizatus irregularitatem contrahunt, quod intellige vt ibi.*

3 *Ob ætatem teneram, & floreſcentem mitius quis punitur.*

4 *Mitius punitur qui deliquit, vt conſuleret conſanguineo.*

5 *Rebaptizanti publicè miniſtrans irregularitatem incurrit.*

6 *Papa ſolus diſpenſat in irregularitate, quæ contrahitur ex iteratione Baptiſmi publica.*

7 *Epiſcopus diſpenſare poteſt in irregularitate prouenien-te ex rebaptizatione occulta.*

8 *Irregularis efficitur, qui baptizanti miniſtrat Acolyti, Diaconi vel Subdiaconi officio fungens.*

9 *Compatres ſcienter rebaptizationis participes, an aliquam irregularitatem incurrant, oſtenditur.*

10 *Delictum facilius expiatur ex quadam pietate commiſſum, quam vbi impietas præſtat cauſam delicto.*

11 *Irregularitas illa, quæ eſt ex proprio delicto ſuſcepa per profeſſionem non tollitur.*

Cap. Ex litterarum. II.

Acolytus in minori ætate quando adminiſtrauit ſacerdoti rebaptizanti, ſi peccatum eſt occultum poteſt promoueri ad ſuperiores Ordines, vt agat pœnitentiam, ſecus ſi peccatum eſt publicum, niſi fiat Religioſus, & in fauorem Religionis cum eo diſpenſetur. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Ioan. Andr. Anania, Hoſt. Anch. Butr. Panorm. Mar. Socin. Viuian. *in ration. lib.*5.*iuris Pontif. pag.*112. Alagona *in compendio iuris Canon. pag.*664. remiſſiuè Ximen.*in concord.p.*1.*&*2. refertur ab Ant. Aug. *collect.*1.*Decret.lib.*5.*tit.*8.*c.*3. & eſt poſt Concil. Later. *part.* 26. *c.*1. 1

Collige ex text. ex culpabili iteratione Baptiſmi 2
publica, vel etiam occulta contrahi irregularitatem, & conſequenter tam rebaptizantem cum peccato mortali quàm rebaptizatum fieri irregularem, de quo vide Maiol.*de irregul.lib.*3.*c.* 14. Victoriam *in ſumma, vbi de baptiſmo, n.*31.*&* 36. Couar. *in Clemen.ſi furioſus initio p.*1.*n.*8. Bernard & Salzed. *in pract c.*15. Humad. *ad gloſſ.*3.*tit.*4.*part.*2. Viuald. *in candelabro aureo tit. de baptiſmo à n.*45. Valer.Reginald.*in praxi fori pœnit.lib.*30. *n.*173.*& ſeq.* Nug.*p.*3.*q* 66.*art.*9.*concl.*4. Cened.*ad Decretum collect.*63 *n.*4. Zerol.*in praxi Epiſc.p.*1 *verbo irregularitas* §.11. optime Ægid.*de Sacram.& cenſur.tom.*1. *diſp.*18.*dub.*5.*à n.*34. Bonac.*de cenſur.diſp.*7.*q.*3 *punct.*3. *n.*1. Sanctarel.*de hæreſi c.* 45. *n.*8. Intellige ſi rebaptizet cum intentione rebaptizandi, nam abſque ea non incurret irregularitatem, vt ex Henriq. Vgol. Auil. & Sot. colligit Bonac.*d.punct.*3.*n.*7. vbi.*n.*4. limitat in rebaptizante ſub conditione, quamuis temere, & non præmiſſa inquiſitione, de quo etiam Paul.Layman. *in Theologia moral.lib.*1.*tract* 5.*p.*5 *c.*2.*n.*1.*verſ.quarto.*

Minor ætas. [Notatur ad hoc, quòd ob ætatem tene- 3
ram, & floreſcentem mitius quis punitur, vt per Tiraq. *de pœnis temperandis cauſa* 7 *à n.*1.

Et intentio fraternæ ſalutis.] Notatur ad hoc, quòd 4
mitiùs punitur qui deliquit, vt conſuleret conſanguineo, vt per Tiraq.*d.tract.de pœnis temperandis c.*20.*n.*3. *cum ſeq.*

Si publicum eſt quod proponitur.] Notatur ad hoc, quòd 5
vt miniſtrans rebaptizanti irregularitatem incurrat, debet eſſe crimen publicum, vt per Soar. *tom.* 3. *diſp.* 32. *ſect.*6.*dub* 3. Ægid.*d.diſp.*18. *dubitat.*3.*n.*36. Paul.Layman.*d.c.*2.*n.*1.*verſ. ſunt verò*

Niſi ad religionem, &c.] In irregularitate, quæ con- 6
trahitur ex iteratione Baptiſmi publica, ſolus Papa diſpenſare poteſt, qui vix rebaptizantes diſpenſat, vt religionem ingrediantur, prout atteſtantur Tabien.*in ſumma verbo diſpenſatio.n.*13 *verſ.*14.*&* Salzed.*ad Bernard. d.c.*15.*lit.B.verſ. & non ſolùm, in fine.* In rebaptizatione 7
verò occulta poteſt Epiſcopus diſpenſare, quia poteſt diſpenſare in irregularitate proueniente ex delicto occulto virtute Concil.Trid.*ſeſſ.*24 *de reformat. c.*6. vt tenent Ægid.*d.diſp.*5.*n* 36. & ex Tolet. Sayr. & aliis Bonac.*d.punct.*3 *n.* 9. vbi *n.* 10. tenet eodem modo poſſe Epiſcopum diſpenſare in irregularitate, quæ incurritur, quando quis alium publicè baptizat, ſed neſcitur vtrum qui baptizatur, fuerit antea baptizatus.

In gloſſ.*Acolytus.* ibi, *ſupple, qui miniſterium ſunt* 8
præſtitit rei nefandæ. Ergo irregulares efficiuntur, qui rebaptizanti miniſtrant Acoliti, Diaconi, vel Subdiaconi officio fungentes, vt tenent Salzed, ad Bernard. *loco proximè citato.* Ægid. *d. dubit.* 5. *num.* 35. Pari etiam ratione idem dicendum videbatur de compatribus, ſcienti

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſcientibus, ſunt equidem iſti rebaptizationis participes, vt tenent expreſsè Matol. *de irregul. l. 3. c. 14 n. 6.* Ægid. *d. num. 34.* Salzed. *loco proximè citato.* Quamuis in rigore diſputationis contrarium eſſet reſoluendum cum text. *in præſenti* loquatur tantùm de Acolyto, & conſequenter non videatur extendendum niſi ad eos, qui inſeruiunt reiterationi Baptiſmi ex officio, vt optimè aduertit Bonac. *d. punct. 3. n. 1. in fine.*

10 In gloſ. *Intentio.* Notatur ad hoc, quòd facilius expiatur delictum ex quadam pietate commiſſum, quàm vbi impietas præſtat cauſam delicto, vt per Tiraq. *de pœnis temper. cauſa 24. n. 2.*

11 In gloſ. *Religionis.* Notatur ad hoc, quod per profeſſionem non tollitur ea irregularitas, quæ eſt ex proprio delicto ſuſcepta, ſed quæ ex alieno peccato contrahitur, vt per Couar. *in Clement. ſi furioſus part. 1. §. 2 n. 6.* Xuar. *allegat. 15. num 3.* Flamin. *de reſignat lib. 5. quæſt. 3. num. 195.* Azor *inſtitut. moral. part. 1. lib. 12 c. 5. quæſt. 12. & part 2. lib. 6. cap. 4. colum. 672.* Paul Comitol. *reſponſ. moral. lib. 1. quæſt. 106. num. 8.*

SVMMARIVM.

1 *Infamatus de Apoſtaſia deficiente probatione compellitur ad ſe purgandum & n. 2.*

3 *Clericus in Sacris conſtitutis receſſus ad ſeculum eſt interdictus.*

4 *Clericus, qui habitum, & tonſuram aliquo tempore dimiſſum reaſſumpſerit, non perdit fori priuilegium.*

Cap. Tuæ fraternitati III.

Innocent. III.

1 CLerici infamati de Apoſtaſia, id eſt, qui habitum dimiſerunt, non ſunt relinquendi in habitu ſæculari, ſed cenſuris cogendi, vt deficiente probatione canonicè ſe purgent. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarel. Ioan. Andr. Anania, Hoſt. Butr. Anch. Panorm. Mar. Socin. Viuian. *in ration. lib. 5. iuris Pontif. pag. 113.* Alagona *in compendio iuris Canon. pag. 664.* remiſſiuè Ximen. *in concord. p. 2.* refertur ab Anton. Aug. *collect. 1. Decretal. lib. 5. tit. 6. c. vnic.*

2 Hanc eandem concl. ex hoc tex. deſumit Bernard. *in pract. c 114. prope finem in nouiſſima impreſſ.*

3 *Non ſunt in ſeculari habitu tolerandi*] Quia clericis in Sacris conſtitutis receſſus ad ſæculum eſt interdictus, *c. 1. §. ſed ſi in Subdiaconatu, & cap. ſanè, de clericis coniugatis*, cum ſimilibus citatis per Anton. Ricciul. *de iure perſon. lib. 7. c. 6. n. 20.*

4 In gloſ. *Habitum.* Immo potiùs clericus, qui habitum & tonſuram aliquo tempore dimiſſum reaſſumpſerit, non perdit fori priuilegium, vt per Capram *conſ. 97. n. 33 cum ſeqq.* Alex. de Neuo *conſ. 62. n. 7.* etiam quòd tempore commiſſi delicti non geſſerit habitum, modò poſt delictum illum reaſſumpſerit, Couar. *pract. c. 31. num. 7. verſ. 5.* dummodo etiam reaſſumptio habitus non fuerit in fraudem. Clar. *in §. fi. q. 36. verſ. ſed hîc quæro*; dummodo etiam non fuerit vnica omiſſio habitus, quia ad priuandum clericum priuilegio clericatus, neceſſaria eſt tanta perſeuerantia, vt publicè exiſtimetur laicus; vel quòd contrarius animus in eo diſcernatur; vt per Farinac. *in praxi crimin. part. 1. quæſt 8. num. 58.*

In gloſ. *Tolerandi*, vlt. ibi *de aliis inferioribus Ordinibus conſtitutis intelligi non poſſit, quia poſſunt intotum renuntiare Ordini clericali.* Intellige dimittendo habitum, & Tonſuram, vel exercendo negotia ſæcularia, & ita poteſt renunciare facto, non tamen verbo, vt tenent Ioan. Andr. & Anan. *num. 13. in præſenti.* Cepol. *conſ. 11. num. 16.* Farin *in praxi crimin. p. 1. quæſt. 8. num. 14.* Illuſt. D. meus Rodericus à Cunha *in comment. ad c. non oportet, 3 num. 1. diſp. 42.* Vide quæ dixi ad *c. ſi diligenti, ampl. 2. de foro compet.*

SVMMARIVM.

1 *Baptizati alterius ſectæ, vel fidei, ritus dimittere compelluntur.*

2 *Apoſtata dicitur, qui omnino deficiens à Fide Chriſtiana ſacrilegis ſe cœtibus aggregat.*

Cap. Quidam. IV.

BAptizati voluntariè, ſi deinde ad priores ritus & ſuperſtitiones reuertuntur, ſunt per Prælatos coërcendi. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarel. Ioan. Andr. Anania, Hoſt. Butr. Anch. Panorm. Mar. Socin. Viuian. *in rationali lib. 5. iuris Pontif. p. 113.* Alagona *compend. iuris Canon. pag. 664.* remiſſiuè Ximen. *in concord. p. 2.* deſumitur ex Concil. generali Lateranen. ſub Innoc. III. *c. 7.* 1

Cùm prioris ritus reliquias retinentes &c.] Dicitur ergo apoſtata, qui omnino deficiens à Fide Chriſtiana ſacrilegis ſe cœtibus aggregat, veluti tranſiens de Chriſtianiſmo ad Iudaiſmum, ſiue Paganiſmum, vt *in l. 1 & 2. C. hoc tit.* & per Innoc. *in c. 1. ſuprà hoc tit. n 1.* Butr. *num. 4. verſ. quidam eſt.* Henric. *num. 2.* Socin. *n. 3. ad finem verſ. tertio.* Decian. *tract crimin. lib. 5. c. 71. n. 4.* Menoch. *de arbitr. caſu 546. num. 63.* Farinac. *de hæreſi quæſt. 183. §. 2. n. 13.* Sanch. *in præcept. Decal. l. 2. c. 7. n. 16.* Azor. *inſtit. moral. part. 1. lib. 5. c. 21. q.* Anton. Ricciul *de iure perſon. lib. 6. c. 2. num. 1.* vbi *num. 6.* cum multis aliis, quos *ibi* citat, reſoluit apoſtatam dici non poſſe illum, qui ab improba facta in aliam reprobatam ſe tranſtulerit, veluti à Iudaiſmo ad Paganiſmum. 2

SVMMARIVM.

1 *Apoſtata incarcerari & affligi poſſunt vt habitum reaſſumant.*

2 *Clericus quando induci non poteſt ad reaſſumendum habitum malè dimiſſum, quid faciendum, oſtenditur.*

Cap. A nobis. V. *Honor. III.*

APoſtatæ, qui dimiſſo habitu detinentur in carcere, & nec minis, nec blanditiis adduci poſſunt, vt habitum reaſſumant, poſſunt, ſi videbitur, ſub graui cuſtodia reſerari, itaut miſeram vitam ducant. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarell. Ioan. Andr. Anania, Hoſt. Butr. Anch. Panorm. Mar. Socin. Viuian. *in rationali lib. 5. iuris Pont. p. 113.* Alagona *in compend. iuris Canon. pag. 664.* remiſſiuè Ximen. *in concord. part. 2.* 1

Collige ex text. clericum, quando induci non poteſt ad reaſſumendum malè dimiſſum habitum, poſſe incarcerari ſub graui cuſtodia, ita quòd ſolùm ſibi vita miſera reſeruetur, donec à ſuæ præſumptionis nequitia reſipiſcat, vt per Bernard. *in pract. cap. 114. in fine, in nouiſſima impreſſ.* Nam ſi ſperatur correctio, & impeditio malorum, ſi coërceatur; vel detineatur apoſtata, tenetur Prælatus & corrigere, & cogere ad redeundum, vt per Fr. Emman. *quæſt. regul. tom. 1. quæſt. 30. art. 1.* 2

SVMMARIVM.

1 *Monachus in apoſtaſia ordinatus non poteſt ſine Papæ diſpenſatione in ſuſcepto Ordine miniſtrare, & n. 2.*

3 *Ordinatus in apoſtaſia à religione cum ſit excommunicatus ſit irregularis.*

4 *Eiecti ab ordine ſi ſint Subdiaconi, aut aliquo Ordine inſigniti, niſi aliud obſtet, poſſunt ad alios ſacros Ordines promoueri.*

5 *Apoſtata à religione quis dicatur, oſtenditur.*

Cap. Conſultationi. VI. & fin.

1 MOnachus in apoſtaſia ordinatus, licèt deinde fuerit Abbati reconciliatus, & pœnientiam fecerit, tamen non poterit miniſtrare in illo Ordine ſuſcepto ſine diſpenſatione ſummi Pont. Colligunt ex Ordinar. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarell. Ioan. Andr. Anania, Hoſtienſ. Butr. Anchar. Panorm. Mar. Socin. Viuian. *in rationali lib. 5. iuris Pontif. pag.* 113. Alagona *in compend. iuris Canon. pag.* 664. remiſſiuè Ximen. *in concord. p.* 2.

2 Hanc eandem concl. ex hoc text. deſumunt Decian. *in tract. criminal. lib. 5. cap. 73. numero* 18. Soar. *tom. 5. de cenſur. diſput.* 31. *ſect.* 3. Sayr. *eodem tract lib. 4. cap.* 13. *num.* 16. Alderet. *de religioſa diſciplina tuenda lib. 2. cap.* 18. *num.* 18. Ordinatus enim in apoſtaſia à religione,
3 cùm ſit excommunicatus, fit irregularis, vt docet Henriq. *in ſumma lib. 13. cap. 39. §. 1. prope finem, & cap.* 40. §. Eiecti verò ab ordine, ſi ſint Subdiaconi, aut aliquo
4 Ordine inſigniti, niſi aliud obſtet, poſſunt ad alios ſacros ordines promoueri, vt per Nauar. *conſil. 3. ſub tit. de regular.* Fr. Emman. *quæſt. regul. tom. 1. quæſt. 30. artic.* 24, quos refert, & ſequitur Ludou. Mirand. *in manuali Prælatorum tom. 1. quæſt. 51. art.* 3.

Apoſtata, in rigore loquendo, cenſendus eſt ille, qui
5 recedit à monaſterio, & religiones inconſulto Prælato, & ſine habitu habens voluntatem firmatam in malum, & animum atque intentionem non redeundi ad religionem amplius, vt videntur tenere Calderin. *conſil.* 10. *ſub hoc tit.* Nauar. *conſil. 10. num. 6. ſub eod.* Clar. *in § fin. quæſt. 78. verſ. apoſtata punitur*, Ludou. Mirand. *d. tom. 1. quæſt. 51. art. 1. concl.* 1. & ſecundùm Achil. *deciſ. 2. ſub hoc tit.* olim Rota *ſub die* 11. *February* 1555. coram Oradino cenſuit, vt dicatur contracta apoſtaſia vera, & propria, quæ inferat inhabilitatem, requiri receſſum ſine licentia, & dimiſſione habitus cum animo illum amplius non reaſſumendi, adeò vt ſi appareret habitum eſſe dimiſſum voluntate illum reaſſumendi, non cenſeretur contracta apoſtaſia, quæ infert inhabilitatem, ſed tantùm illa, quæ infert excommunicationem; quare hæc opinio in apoſtaſia vera, & propria indubitabilis eſt, illa verò, quæ tenet ſufficere ſolum receſſum è religione, etiam ſi habitus deferatur, quam tuentur Decian. *in tract. criminal. lib. 5. cap. 73. num.* 21. & 25. Maſcard. *de probat. concluſ.* 12. *num.* 1. Menoch. *de arbitr. caſu* 546. *num.* 36. Azor. *inſtit. moral. part. 1. lib. 12. cap. 17. quæſt.* 6. & alij plures ab ipſis citati, procedit in apoſtaſia minus propria, & per quem ſola excommunicatio contrahitur.

De his, qui filios occiderunt.

Tit. XII.

SVper hanc rub. ſcripſerunt Zabar. Ioan. And. Anch. Butr. Panor. Mar. Socin. Petr. de Rauen. *in compendio iuris Canon.* Mart. Meſnart. *in epit. Decret. fol.* 181. *verſ.* Dan. Venat. *in analyſi methodica iuris Pont. à p.* 631. Goffred. & Hoſt. *in ſum. huius tit.* Alex. Caſtan. & Anaſt. Germ. *in paratit. l. ad quinque lib. Decr. ſub hoc tit.* Barth. Carthag. *in expoſit. tit. iuris Canon. ſub eod. tit.*

De materia tituli vide ſcribentes per text. *ibi in l.* 1. *verſ. ſed ſi mater ff. ad legem Pompeiam de parricid. & in l. 1. in princip. C. eod.* Vela *de delict. c.* 27. Anton. Gom. *var. tom. 3. c. 3. num. 3. in princip.* Decian. *tract. crimin. lib. 9. c.* 8. Solorz. *de parricid. lib. 2. cap.* 10. Farin. *in praxi crim. quæſt. 120. n. 106. cum ſeqq.*

De parricidio, & eius atrocitate, vide Conrad. *in pract. tit de parricid.* Iodoch. *in pract. c.* 87. Cou. *in Clem. ſi furioſus p. 3. in princ. n.* 12. Placa *in epitome delictorum c.* 22. Clar. *in pract §. parricidium* Ant. Gom. *d. n.* 3. Petr. Greg. *ſyntag. iur. lib. 36. c.* 24. Viu. Circkou. Soar. & alios *tom. 2. comm. opinion. lib. 9. tit.* 14. Dec. *d. lib. 9. c.* 86. Menoch. *de arbitr. caſu* 356. Fachin. *contr. iuris lib. 9. c.* 86. Guid. Par. cyrol. *in theſauro var. lectionum lib. 2. c.* 236. latè Far. *d. q.* 120. Azor. *inſtit. mor. p. 2 lib 2. c. 25. q.* 1. Molin. *de iuſtit. tom. 4. tr. 3. diſp.* 26. Cardoſ. *in praxi iudic. verbo homicid. n. 28. & verbo mulier. n.* 25. Chald. Pereira *quæſt. forenſ. in comment. ad l. vni. C. ex delictis defunct. p. 2. n.* 31. latè Solorzan. *in ſpeciali tract. de parricid.*

SVMMARIVM.

1 *Mulier occidens ſponte filium debet perpetuo in monaſterio pœnitere, ſi tamen timetur de incontinentia dabitur, vel ſaltem non denegatur ſibi licentia nubendi.*

2 *Iracundia in delictis non excuſat à pœna, niſi ſit maxima, & iuſta.*

3 *Exhæredatio calore iracundiæ facta de filio, an valeat remiſſiuè.*

4 *Iracundiæ calor, quo contractus infringuntur debet eſſe talis, vt ab ira conſenſus penitus alteretur.*

5 *Mater filium occidens iracũdiæ calore ſubmoto, in monaſterium detruditur ad perpetuã pœnitẽtiam agendam.*

6 *Impedimentum impediens matrimonium an ſit interfectio proprij filij.*

Cap. Veniens. I. *Alex. III.*

MVlier, quæ ſponte, licèt ex iracundia, filium occi- 1
dit eſt inducenda vt in monaſterio agat perpetuam pœnitentiam, & ſi nolit ad hoc induci, & timetur de incontinentia, dari debet licentia vt nubat ne inhoneſtè viuat. Colligunt ex Ord. Abb. antiq. Innoc. Coll. Zabar. Ioan. And. Anania, Hoſt. Anch. Butr. Panor. Mar. Soc. Viuian. *in ration. lib. 5. iuris Pontif. p.* 114. Alagona *in compend. iuris Canon. p.* 665. remiſſiuè Ximen. *in conc. p.* 2. refertur ab Ant. Angel. *collect. 1. Decret. lib. 5. tit. 9. c.* 1. & eſt poſt Concil. Lateran. ſub Alex. III. *part. 50. c.* 12.

Ipſa iracundia calore, &c.] Notatur ad hoc, quòd ira- 2
cundia in delictis non excuſat à pœna, vt per Decian. *reg. 292. verſ. limita primò, & ſeq.* niſi ſit maxima, & iuſta, Ioſeph. Seſſe *Aragon. dec. 104. n.* 24. Carrer. *in pract. crimin. 9. homicidium verſ. ſeptimo excuſat. à n.* 1. Tiraq. *de pœnis temp. cauſa 1. à n.* 1. Bajard. *ad Clar § fin q. 60. n.* 36. Et in blaſphemia loquens, Far. *in praxi crim. p. 1. q.* 20. *n. 47. & ſeq.* Et in exhæredatione iracundiæ calore facta de filio, quamuis cum iuſta cauſa, at non valeat, vide *l. ſi filium*

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN